

Resums

Theresa Biberauer & Ans van Kemenade

Posicions de subjecte i diversificació de l'Estructura Informativa en la història de l'anglès

L'objectiu d'aquest article és integrar idees relacionades amb l'Estructura Informativa (EI) de treballs anteriors sobre el subjecte oracional de l'anglès antic amb una explicació formal concreta de la variació i el canvi en l'ordre de mots en l'anglès primerenc que no tenia en compte l'EI. Presentem una primera explicació formal detallada de com les posicions de subjecte de l'anglès antic que són sensibles a l'EI es poden explicar en el context d'un sistema OV que començava a ser progressivament VO, i a continuació esbossem els desenvolupaments en la sintaxi del subjecte durant l'anglès mitjà i el principi de l'anglès modern, que ens porten fins a l'anglès actual. Amb el rerefons d'aquests desenvolupaments diacrònics, defensem que l'anglès ha presentat, d'una manera o altra, posicions de subjecte sensibles a l'EI al llarg de tota la història i que, com defensa Kiss (1996), encara ho fa.

Paraules clau: estructura informativa; natura d'espec; TP; ordre de mots OV/VO; posicions de subjecte; ordre de mots.

Ann Taylor & Susan Pintzuk

La interacció entre canvi sintàctic i efectes d'estatus informatiu en el pas d'OV a VO en anglès

És ben conegut que la posició dels constituents en una frase és influenciada per l'estructura informativa: la generalització interlingüística és que la informació donada sovint apareix abans dins la frase i la informació nova es col·loca cap al final. En aquest article investiguem la relació entre el canvi sintàctic i l'estatus informatiu en alternances de l'ordre verb-objecte, OV i VO, en anglès antic i al principi de l'anglès mitjà. La hipòtesi principal és que el canvi sintàctic i les restriccions sobre l'estatus informatiu són independents. L'anàlisi que presentem es basa en 1500 frases AuxV i VAux de set textos de l'anglès antic i tres textos de l'anglès mitjà. Considerem tres variables independents que influeixen en la posició dels objectes dins de la frase: el text, l'estatus informatiu i la complexitat sintàctica. Desenvolupem un model quantitatiu del canvi sintàctic al llarg del temps, que procedeix independentment de la variació sintàctica sincrònica deguda a l'estatus informatiu i a la complexitat sintàctica; a continuació testem el model amb les dades de l'anglès antic i mitjà i també amb les dades històriques de l'islandès que mostren els mateixos tipus de variació. Mostrem com els patrons predits pel nostre model es manifesten clarament tant en anglès com en islandès, cosa que confirma fortament les nostres hipòtesis.

Paraules clau: anglès antic; islandès; estructura/estatus informatiu; canvi sintàctic; models quantitius.

Silvio Cruschina

Focalització i ordre de paraules en italo-romànic antic

En aquest article es comparen varietats d'italo-romànic modern i antic amb l'objectiu d'entendre els mecanismes que caracteritzen les operacions sintàctiques associades amb l'estructura informativa de la frase, així com identificar els factors que les desencadenen. En concret, aquest estudi se centra en els processos de focalització i les operacions de moviment que s'hi relacionen: el moviment a la perifèria esquerra i el trasllat del verb. Atesa la variació dialectal de l'italo-romànic modern, argumentem que la major part de les propietats que generalment s'atribueixen al sistema SFoc a les llengües en qüestió s'han d'associar en realitat amb trets relacionats amb el discurs i amb les projeccions funcionals. La distinció entre un SFoc més alt, a la perifèria esquerra, i un SFoc més baix, intern a la frase, proporciona la base per explicar la variació sincrònica i diacrònica, l'anàlisi de la qual reposa en canvis en l'ordre de paraules en la diacronia, trets relacionats amb el discurs i les categories funcionals.

Paraules clau: italo-romànic medieval; sicilià; sard; variació sincrònica; canvi diacrònic; focalització; focus contrastiu; focus informatiu; projeccions funcionals.

Ana Maria Martins

Escràmbing i focus informatiu en portuguès antic i contemporani

Aquest article proposa que l'escràmbing d'objecte, tant en portuguès antic com contemporani, és una estratègia per a crear configuracions apropiades de focus informatiu. En essència, fa que el constituent de més a la dreta, que altrament portaria l'accent nuclear oracional neutre, se n'escapi. En estructures de focus informatiu restringit, això equival a desfocalitzar el constituent escramblejat. En oracions amb focus informatiu ample, el constituent escramblejat perd prominència prosòdica i pragmàtica. Així, el desplaçament a l'esquerra del constituent escramblejat o bé permet que un altre constituent adquireixi prominència discursiva/informativa o bé crea una estructura plana en aquest sentit. El valor informatiu de l'estratègia de l'escràmbing és constant al llarg de la història del portuguès. Però mentre el portuguès antic permetia tant l'escràmbing curt (és a dir, l'adjunció al SV) com l'escràmbing mitjà (és a dir, l'elevació a un Spec, ST múltiple), només l'escràmbing curt és gramaticalment possible en portuguès europeu contemporani. Per tant, l'escràmbing del portuguès antic podia derivar oracions SOV, mentre que en portuguès europeu contemporani l'escràmbing manté l'objecte en posició postverbal. La idea que l'escràmbing pot induir la pèrdua o la disminució de la prominència discursiva/informativa en la mesura que treu constituents de la posició final de frase a la qual aquesta prominència s'assigna rep suport en indicis interlingüístics (Taylor & Pintzuk 2010 per a l'anglès antic, Pinkster 1990 i Devine & Stephens 2006 per al llatí).

Paraules clau: escràmbing d'objecte; estructura informacional; ordre de mots; portuguès antic; portuguès europeu.

Ioanna Sitaridou

Ordre de mots i estructura informativa en castellà antic

En aquest article es defensa que en castellà antic l'àrea oracional sensible al discurs és exclusivament preverbal. Centrant-nos en l'avançament d'objecte, es mostra que l'objecte pot tenir, o

bé (i) una lectura de tòpic (England 1980, 1983; Danford 2002); o bé (ii) una lectura de focus informativa (cf. Cruschina i Sitaridou, 2011) -que només és possible quan és l'element més a la dreta en castellà modern (cf. Zubizarreta 1998, inter alios); o bé (iii) una lectura de focus contrastiu; o bé (iv) una lectura de focus *verum* (cf. Leonetti & Escandell-Vidal 2009). Amb totes aquestes lectures discursives diferents que es linearitzen com a verb segon, la hipòtesi a testar és que els ordres de verb segon són un epifenomen de l'organització de l'estructura informativa (cf. Wanner 1989; Bossong 2003; Sitaridou 2006, 2011 pace Fontana 1993; Cho 1997; Danford 2002; Fernández Ordóñez 2009; Molina 2010), més que un fenomen estructural, com en les llengües germàniques.

Paraules clau: castellà antic; topicalització; avançament de focus; OV; V2.

Anna Bartra-Kaufmann

Els pronoms expletius neutres i la naturalesa de la Perifèria Esquerra: una revisió de *ell* i altres formes romàniques afins

En aquest article revisem dos tipus de pronoms neutres, aparentment expletius, *ell* i *açò/això* en català (i els seus equivalents en altres llengües romàniques). Tal com s'ha argumentat en la bibliografia sobre el tema, no es tracta en realitat d'elements expletius, sinó d'elements amb un determinat valor discursiu pertanyents a la Perifèria Esquerra de l'oració. Revisem les propostes d'anàlisi que se n'han fet i explorem la possibilitat que el seu valor discursiu pugui derivar-se d'un anterior comportament com a expletiu via un procés de gramaticalització. Descartem aquesta possibilitat i plantejem una anàlisi en dos temps. En primer lloc considerem que la relació entre aquests elements i la resta de l'oració és una relació predicativa mediatitzada per un element (abstracte o explícit) de coincidència central. El valor contrastiu es deriva de les seves propietats lèxiques i dels seus trets formals. Considerem que els trets d'aquest element es poden validar tant a T com a C.

Paraules clau: subjectes expletius; discurs; perifèria esquerra; pronoms; demostratius; *ell*; *açò*.

Bruno Camus Bergareche & Manuel Pérez Saldanya

D'adjectius a quantificadors. Evidència del català antic i modern

La història dels quantificadors indefinits de les llengües romàniques és la història del desenvolupament de nous trets distribucionals per un grup escollit d'adjectius llatins (Company 1991, 1997; Batllori 1998). Aquesta distribució serà responsable de la constitució posterior de la nova subclasse de determinants que anomenem quantificadors. Com s'explica a Zamparelli (2000), l'augment de la complexitat estructural del marge esquerre del SDet suposa l'especialització de paraules que pertanyien a antigues categories per aquestes noves posicions. És així com la posició de quantificador genera la categoria quantificador. Estem davant un procés de llarga durada amb conseqüències que encara són visibles en les llengües medievals en paraules heretades i procedents d'adjectius, como ara les derivades de MULTUS o PAUCUS, però també en adjectius romànics, com el català *bastant*. Fins i tot als nostres dies tenim el mateix desplaçament categorial amb una paraula de significat semblant com l'adjectiu *suficient* (Brucart; Rigau 2002, Camus 2009).

Paraules clau: classes de paraules; patrons de distribució; perifèria esquerra de SD; sintaxi diacrònica del català; quantificadors indefinits.